Digitalizarea auditului financiar | Alina Făniță

Autor: Alina Făniță, CEO PKF Finconta

Lumea conexiunilor rapide dintre oameni și dispozitive este în plină expansiune. Prin intermediul tehnologiilor de conectivitate precum platforme, softuri colaborative, aplicații de comunciare sau portaluri se tranzacționează cantități uriașe de informații între dispozitive, dar și între oameni și dispozitive.

Dincolo de provocările unei astfel de tehnologii, companiile au și oportuntiatea să-și crească transparență, capacitatea de evaluare a riscurilor și calitatea auditului și să-și automatizeze procesele.

Această conectivitate le facilitează companiilor crearea unui mediu informațional care le oferă o cunoaștere în profunzime a operațiunilor lor, inclusiv în ce privește auditul.

Pentru a avea un plus de precizie și viteză în procesarea informației, companiile din industria financiară preferă un auditor care valorifică acest progres al tehnologiei și care propune soluții digitale pentru derularea anumitor procese din misiunea de audit.

Transformarea auditului financiar

Un audit financiar al companiilor, relevant pentru lumea conexiunilor rapide despre care vorbeam este benefic nu doar pentru cei care-l livrează ci și pentru client.

Auditul financiar care utilizează canalele digitale are trei componente: automatizare, analiza datelor și experiența livrată clientului prin digitalizare.

Importantă este infrastructură digitală (platformă, software, etc) deoarece prin intermediul acesteia se face conexiunea între membrii echipei de audit și conexiunea dintre aceștia și compania auditată.

În condițiile unei informări permanente de pe orice dispozitiv e de la sine înțeleasă existența unei funcționalități care să permită accesarea informației și de pe telefonul mobil.

Provocările acestei abordări

Care sunt provocările pentru companiile care sunt subiectul unui audit financiar realizat și cu ajutoru unor instrumente digitale?

1. **Provocări culturale.** Unele organizații pot fi reticente să partajeze informații cu auditorii printr-o platformă online. Acest lucru se poate datora lipsei de cunoaștere a platformei de audit, îngrijorărilor cu privire la modul în care vor fi utilizate informațiile sau preocupărilor cu privire la securitatea datelor.
2. **Securitatea datelor.** Companiile trebuie să fie atente la datele pe care le împărtășesc în exterior și să se asigure că aceste date sunt prelucrate și stocate în mod corespunzător.
3. **Sistemele de IT complicate.** Sistemele de IT învechite și greoaie pot împiedica o companie să profite din plin de un audit financiar realizat și cu instrumente digital. În plus, dacă unele date nu sunt structurate și există numai pe suport de hârtie atunci procesul de audit este anevoios.

Beneficiile transformării

Ce pot face companiile ca să profite de beneficiile unui audit financiar realizat și cu ajutorul instrumentelor digitale?

1. Să utilizeze împreună cu auditorul cantitatea de date

structurate și nestructurate colectată de multe ori în sisteme ERP, care permit echipei de audit să identifice tendințe neobișnuite dar semnificative precum și oportunități și riscuri financiare pentru companie.
2. Să dobândească o înțelegere mai profundă a registrelor bilanțiere și să permită o monitorizare a controalelor privind frauda și îmbunătățirea proceselor de raportare.
3. Să exitindă scopul utilizării datelor în format digital prin includerea și a datelor nestructurate. De la contracte și garanții la date privind provizioanele pentru costurile neprevăzute, prin aducerea acestor informații în scopul analizei datelor de audit se îmbunătățește baza pe care auditorii pot să emită o opinie.
4. Să facilteze partajarea informațiilor și accesul auditorilor la propriile sisteme de lucru. Când informațiile sunt partajate în mod sigur și eficient printr-o platformă de audit complet digitală, procesul de audit se va desfășura mai lin și calitatea auditului va fi îmbunătățită. Echipa financiară a companiei se va asigura, de asemenea, că nu va face eforturi suplimentare în pregătirea documentelor necesare și va economisi timp în sprijinul realizării misiunii de audit.

În concluzie

Importanța unei platforme digitale utilizată pentru auditul financiar se demonstrează prin digitalizarea foilor de lucru, modalitatea de stocare și partajare a informației, acuratețe, etc. Actualizările în timp real cu privire la fiecare etape din procesul de audit permit echipei de audit și companiei auditate să schimbe informații rapid și sigur.

Abrogare Split TVA. Termen aplicare | Tax Alert | Duncea, Ștefănescu și Asociații

În Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1031/23.12.2019 a fost publicată OUG 78/2019 privind modificarea unor acte normative și stabilirea unor măsuri în domeniul agriculturii, precum și pentru aprobarea unor măsuri fiscal-bugetare („OUG 78”).

Unul dintre aspectele adoptate prin acest act normativ prevede abrogarea OG 23/2017 („OG 23”) privind plata defalcată a TVA (Split TVA), aprobată prin Legea 275/2017. Reamintim faptul că prevederile introduse prin OG 23 privind plata defalcată a TVA sunt aplicabile din data de 1.01.2018.

Intrarea în vigoare a modificării de mai sus va interveni începând cu data de 1.02.2020.

NB: Până la data intrării în vigoare a OUG 78 sunt aplicabile prevederile OG 23.

În acest sens, precizăm faptul că, în concordanță cu prevederile OG 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aplicarea amenzilor contravenționale se prescrie în termen de 6 (șase) luni de la data săvârșirii faptei.

Prin urmare, reamintim (printre altele) principalele sancțiuni prevăzute de OG 23:

- 0,06%/zi din valoarea TVA *(i)* plătită eronat (inclusiv de către beneficiarii care nu aplică Split TVA) și *(ii)* corectată în maxim 30 de zile de la data plății eronate;

- 50% din valoarea TVA *(i)* plătită eronat de către beneficiarii care nu aplică Split TVA și *(ii)* necorectată în termen de 30 de zile de la data plății eronate.

Noutățile internaționale în dreptul fiscal (Ce mai este nou în viața fiscală internațională) | Marilena Ene

Autor: M. Ene – Lector universitar doctor la Facultatea de Drept, Universitatea din București, avocat, membru al Baroului București

Implicați în activitățile noastre curente, consumatoare de timp și energie și insuficient remunerate, nu mai găsim timp pentru a ne pune la curent cu noutățile internaționale. Abia ținem pasul cu noutățile naționale. Totuși, cel puțin cadrele universitare au obligația de a aduce la cunoștința publicului mai mult sau mai puțin specializat ce se mai întâmplă la nivel internațional (în opinia mea). Este util acest demers mai ales că avem tendința să ne considerăm națiа cu cele mai mari probleme în materie fiscală. În toate țările europene, dar cu precădere în statele membre foste comuniste, există efervescență în materia dreptului fiscal, există incapacitate administrativă de gestionare a sistemului fiscal, sunt probleme, cu alte cuvinte. Și, din nou, revine și cadrelor universitare obligația de a analiza critic orice proiect legislativ, orice măsură de politică

Pentru a ne pune la curent cu noutățile internaționale. Abia ținem pasul cu noutățile naționale. Totuși, cel puțin cadrele universitare au obligația de a aduce la cunoștința publicului mai mult sau mai puțin specializat ce se mai întâmplă la nivel internațional (în opinia mea). Este util acest demers mai ales că avem tendința să ne considerăm națiа cu cele mai mari probleme în materie fiscală. În toate țările europene, dar cu precădere în statele membre foste comuniste, există efervescență în materia dreptului fiscal, există incapacitate administrativă de gestionare a sistemului fiscal, sunt probleme, cu alte cuvinte. Și, din nou, revine și cadrelor universitare obligația de a analiza critic orice proiect legislativ, orice măsură de politică

economică, fiscală, bugetară.

că
su
nt
em
si
ng
ur
ii
ca
re
mo
di
fi
că
m
le
gi
sl
aț
ia
fi
sc
al
ă
lu
na
r
(s
au
de
câ
te
va
or
i
pe
lu

nă
),
tr
eb
ui
e
să
an
al
iz
ăm
și
ce
se
în
tâ
mp
lă
di
nc
ol
o
de
gr
an
iț
el
e
na
ți
on
al
e,
ce
fa
c
și

alți, și să constată măși la nivel european și internațional există schimbări se

mnificative, globalizarea fiind unul dintre motivele adoptării unor decizii fără pr

ec
ed
en
t
în
dr
ep
tu
l
fi
sc
al
.

Una dintre cauzele care a condus la elaborarea la nivel european a unor proiecte deosebit de interesante a fost proiectul lansat de Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) în 2013 sub denumirea „Planul de acțiuni împotriva erodării bazei impozabile și a transferului profiturilor” (BEPS). Propunerea inițială s-a concretizat în 15 rapoarte finale publicate în 5 octombrie 2015. Uniunea Europeană a îmbrățișat încă de la început ideea propusă de OCDE, Comisia Europeană propunând la scurt timp după publicarea rapoartelor finale măsuri concrete de implementare a recomandărilor formulate în diverse domenii de drept fiscal. Astfel, au apărut Directiva 2016/1164 de stabilire a normelor împotriva practicilor de evitare a obligațiilor fiscale care au incidență directă asupra funcționării pieței interne[1] și Directiva 2017/952 de modificare a Directivei (UE) 2016/1164 în ceea ce privește tratamentul neuniform al elementelor hibride care implică țări terțe[2]. Nu este așa că toată lumea știe ce sunt „elemente hibride”, respectiv „hybrid mismatches”?

O altă propunere interesantă, reformulată și repusă în discuția statelor membre, este Directiva privind o bază

fiscală comună a societăților, denumită în limba engleză „Common Corporate Tax Base”[3], pe scurt CCTB. Această versiune a anului 2016 este o propunere readaptată, mai precis prescurtată, a variantei inițiale din 2011, care se referea la stabilirea unei baze fiscale consolidate comune pentru societăți (Common Consolidated Corporate Tax Base – „CCCTB”) și care avea drept obiectiv declarat stabilirea unor reguli unice în ceea ce privește calcularea impozitului pe profit pentru societățile care desfășurau activități economice cu impact unional. Versiunea inițială nu a fost agreată de toate statele membre, fiind în dezbaterea Consiliului din 2011 și până în prezent. Propunerea din 2016 a fost luată în discuție de către Consiliu, însă nici până în prezent nu există unanimitate, așa că directiva este doar subiect de dezbatere doctrinară.

Discuția lansată însă prin acest editorial nu este despre BEPS, elemente hibride, CCCTB sau CCTB, ci este despre ce mai este nou între subiectele de dezbatere între specialiști de drept fiscal la nivel internațional.

În perioada 19-20 iunie 2019 am participat, în calitate de lector universitar al Facultății de Drept, Universitatea din București, la o conferință internațională găzduită de Universitatea din Lund[4], Facultatea de Economie și Management. Evenimentul a fost organizat de GREIT (Group for Research on European and International Taxation), care este în fapt un grup de profesori de drept fiscal, cunoscuți și recunoscuți la nivel internațional, care se reunesc anual, scriu și discută despre subiecte „fierbinți” de drept fiscal. Membri fondatori ai grupului sunt profesorii Cécile Brokelind, Pasquale Pistone, Ana Paula Dourado și Dennis Weber. Vă las plăcerea de a descoperi CV-urile celor patru membri fondatori și lucrările lor publicate. Această conferință se organizează din 2006, fiind la ediția cu numărul 14. După fiecare ediție se publică o lucrare de referință în dreptul fiscal[5].

Anul acesta participanții au fost pe măsura grupului inițial fondator, dar revin imediat asupra participanților. Primul aspect pe care trebuie să îl menționez despre conferința de anul acesta este tema. Prezentările și discuțiile au avut ca temă „Tax Sustainability in the EU and International Context”, adică, în traducere liberă, varianta Coanei Chirița, „Sustenabilitatea fiscală în contextul UE și internațional”. Evident că tema conferinței este foarte incitantă, pentru tocilarii din clasă care vor să fie la curent cu noutățile dreptului fiscal, dar ceea ce este foarte interesant este că vorbitorii, respectiv cei 15 participanți care au fost selectați din 50 de aplicanți, acceptați să scrie un material (ce va fi ulterior publicat într-un volum al conferinței) și să prezinte, au fost din toată lumea, inclusiv România. Daniela Oprescu a avut o intervenție care a pus pe gânduri audiența despre ce a însemnat comunismul în România și de ce nu ar trebui să tratăm toate statele membre la fel atunci când stabilim măsuri de politică fiscală europeană.

Dar să ne întoarcem la participanții cunoscuți la nivel internațional. Nu pot să nu mă laud că am stat de vorbă pe teme de drept fiscal cu Cécile Brokelind, Sigrid Hemels, Richard Lyal, Pasquale Pistone, Servaas van Thiel, Peter J. Wattel. Cei interesați de dreptul fiscal, mai mult decât de contestația la executare sau contestația împotriva actului administrativ fiscal, trebuie să fi auzit de ei sau măcar să le fi citit vreo carte sau articol mai mic. Dacă nu, căutați, pentru că sunt dintre acei autori de drept fiscal care știu să scrie despre subiecte interesante și au și ceva de spus. Evident că materialele sunt disponibile în limba engleză. Dar dacă știți și italiană sau olandeză atunci lucrurile devin interesante!

Din nou, țin să vă informez (măcar pe cei câțiva care vor să fie la curent cu noutățile internaționale) că în Uniunea Europeană sunt în derulare în prezent două proiecte finanțate

de Comisia Europeană care au legătură cu politica fiscală europeană. Unul dintre proiecte este găzduit de Universitatea din Leiden și se referă la o temă deosebit de dragă mie privind guvernarea fiscală, „New Model of Global Governance in International Tax Law Making (GLOBTAXGOV)”[6]. Proiectul se derulează în perioada 2018- 2022 și are ca subiect de cercetare modalitățile de implementare a planului BEPS în 12 țări din Africa, America de Sud, Europa și Asia. Motto-ul proiectului, dacă ar fi să citez din prezentarea inițială, este „one-size-does-not-fit-all”. Cu alte cuvinte, BEPS nu poate fi implementat la fel în toate țările tocmai pentru că avem sisteme fiscale diferite. De ce ar fi de interes și pentru noi? Pentru că doctoranzii implicați în vreo cercetare doctorală similară pot aplica pentru a fi parte din acest proiect.

Și, chiar dacă nu este la fel de nou, mi s-a părut deosebit de interesant proiectul denumit „FairTax”[7], în care sunt implicați cercetători din 10 universități, din 8 țări, fiind prezentat în această conferință cazul Cehiei de către prof. Danuše Nerudová de la Universitatea Mendel din Brno. Ce este interesant la prezentarea pe care am urmărit-o în cadrul conferinței este că cercetătorii implicați au dezvoltat un model pentru evaluarea și măsurarea „sustenabilității” sistemelor fiscale aplicabil statele membre. Acest model va fi pus la dispoziția statelor membre după finalizarea proiectului.

În mod clar este o plăcere foarte mare pentru mine să particip la conferințe internaționale și de câte ori pot mă duc. De ce? Pentru că la astfel de eveniment dezbaterile juridice sunt deosebit de interesante și poți afla subiecte de studiu sau idei noi.

Dar care a fost subiectul dezbaterilor din aceste două zile de conferință? Așa cum spuneam mai sus, s-a vorbit despre

sustenabilitatea fiscală. Conferința a fost deschisă cu o prezentare despre definiția sustenabilității fiscale și s-a concluzionat că nu există o definiție general acceptată. Deci acest punct este rezolvat.

Eu v-aș spune totuși câte ceva și despre sustenabilitatea fiscală. Este un subiect care a fost avut în vedere în principal de economiștii din România, însă această conferință ne-a arătat, încă o dată, că și juriștii pot avea ceva de spus, mai ales dacă sunt specializați pe drept fiscal. Evident că există definiția sustenabilității la nivelul României. Dacă ar fi să ne luăm după Dicționarul explicativ al limbii române, acest concept există și este definit ca fiind „*calitate a unei activități antropice de a se desfășura fără a epuiza resursele disponibile și fără a distruge mediul, deci fără a compromite posibilitățile de satisfacere a nevoilor generațiilor următoare*”[8]. Dar specialiștii în lingvistică ne recomandă să nu utilizăm acest concept, ci mai degrabă pe cel de „dezvoltare durabilă”. Chiar dacă pare o traducere tip „furculition”, cred că nu este deloc greșit dacă utilizăm acest cuvânt, sustenabilitate. V-aș mai aduce un argument de lingvistică, și în italiană tot la fel se spune, „sostenibilità”.

În materia politicii fiscale și bugetare, acest concept al sustenabilității a fost introdus și analizat mai ales după criza economică din 2008, iar Comisia Europeană nu a ratat ocazia de a promova un astfel de subiect, sub denumirea „sustenabilitatea fiscal-bugetară”. Conform fișei tematice privind semestrul european, sustenabilitatea fiscal-bugetară este definită ca fiind „*capacitatea unui guvern de a-și acoperi cheltuielile curente și de a-și susține politicile în materie de impozite și alte politici conexe pe termen lung, fără a-și pune în pericol solvabilitatea sau a risca să nu poată să își ramburseze o parte din datorii sau să efectueze o parte din cheltuielile promise*”[9]. Interesant, nu-i așa?

Sustenabilitatea este utilizată în legătură cu dreptul fiscal, cu sistemul fiscal, cu politica fiscală și este, așadar, analizată din perspectiva impozitelor, taxelor și contribuțiilor care compun un sistem fiscal. De asemenea, se propune o analiză a legăturii și interacțiunii dintre obiectivele de dezvoltare durabilă formulate de ONU[10] și politica fiscal-bugetară. Se poate susține, oare, că un sistem fiscal sustenabil înseamnă un sistem fiscal care nu contribuie la sărăcirea populației sau la înfometarea populației? Evident, dezbaterea este deschisă și nu există în niciun caz vreun răspuns clar. Și dacă tot este locul să spun ceva interesant în legătură cu sustenabilitatea fiscală ce am reținut de la această conferință, este una dintre opiniile formulate, cum că BEPS nu este util pentru toate statele membre. Și că nu ar trebui aplicat de toate statele de aceeași manieră. Oricum, despre legătura dintre sustenabilitate, BEPS, România se va mai scrie. Cel puțin așa cred, că trebuie cercetat și scris cât mai mult la nivel național despre subiecte puțin cercetate în domeniul dreptului fiscal, pentru simplul motiv că România alege diverse soluții fără a exista studii de impact prealabile la nivel guvernamental și, mai grav, fără a exista o specializare în domeniul dreptului fiscal la nivelul Ministerului Finanțelor Publice.

Trebuie să vă mărturisesc, în final, că una dintre dorințele mele în legătură cu Facultatea de Drept a Universității din București este că mi-ar plăcea să fie parte a unui proiect european de cercetare științifică în domeniul dreptului fiscal. Gata, am scris-o! Toți cei interesați să contribuie la realizarea acestei dorințe sunt rugați să îmi scrie.

Acest articol este editorialul numărului 3/2019 al revistei Tax Magazine.

[1] Directiva (UE) 2016/1164 a Consiliului din 12 iulie 2016 de stabilire a normelor împotriva practicilor de evitare a

obligațiilor fiscale care au incidență directă asupra funcționării pieței interne.

[2] Directiva (UE) 2017/952 a Consiliului din 29 mai 2017 de modificare a Directivei (UE) 2016/1164 în ceea ce privește tratamentul neuniform al elementelor hibride care implică țări terțe.

[3] Pentru detalii, a se vedea: *https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/com_2016_685_en.pdf*.

[4] Universitatea din Lund a fost declarată în 2019 cea mai bună universitate din Suedia, fiind inclusă în top 100 universități din lume de ani buni. Pentru detalii, a se vedea: *https://www.lunduniversity.lu.se/about/about-lund-university/university-world-rankings*.

[5] Lista publicațiilor din anii anteriori se găsește aici: *https://actl.uva.nl/greit/publications/publications.html*.

[6] Pentru detalii, a se vedea: *https://globtaxgov.weblog.leidenuniv.nl/author/irma/*.

[7] Pentru detalii, a se vedea: *https://www.umu.se/en/fairtax/about-fairtax2/*.

[8] *https://dexonline.ro/definitie/sustenabilitate*.

[9] Pentru detalii, a se vedea: *https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/file_import/european-semester_thematic-factsheet_public-finance-sustainability_ro.pdf*.

[10] Pentru detalii, a se vedea: *https://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-developm*

ent-goals/.

Principii de conduită care trebuie să guverneze relațiile dintre contribuabili și organele fiscale | Ionița Cochințu

Autor: **Ionița Cochințu** – Magistrat-asistent la Curtea Constituţională a României și cadru didactic asociat la Departamentul de Drept, Facultatea de Administrație Publică, SNSPA.

Prin consacrarea constituțională a principiului universalității se recunoaște faptul că drepturile, libertățile și obligațiile sunt deopotrivă universale și se referă atât la sfera drepturilor/libertăților/obligațiilor, cât și la titularii acestora. Prin urmare, universalitatea drepturilor și libertăților implică și universalitatea obligațiilor, context în care Legea fundamentală a României instituie, pe lângă drepturi și libertăți fundamentale, și anumite îndatoriri fundamentale, printre care se regăsesc contribuțiile financiare. Astfel, cetățenii au obligația să contribuie, prin impozite și prin taxe, la cheltuielile publice, iar sistemul legal de impuneri trebuie să asigure așezarea justă a sarcinilor fiscale, fiind interzise și orice alte prestații, în afara celor stabilite prin lege, în situații excepționale, iar exercitarea drepturilor și libertăților fundamentale are la bază principiul bunei-

credințe – cetățenii români, cetățenii străini și apatrizii trebuie să-și exercite drepturile și libertățile constituționale cu bună-credință, fără să încalce drepturile și libertățile celorlalți.

Aceste norme de rang constituțional sunt transpuse prin legile care reglementează în materia finanțelor publice, respectiv în domeniul financiar-fiscal-bugetar, având în vedere faptul că, în general, impozitele, taxele și orice alte venituri ale bugetului de stat și ale bugetului asigurărilor sociale de stat se stabilesc numai prin lege, context în care s-au stabilit, spre exemplu, prin Codul de procedură fiscală, anumite principii generale de conduită în administrarea creanțelor fiscale, prin care, practic, se circumscriu anumite drepturi și obligații, atât pentru contribuabili, cât și pentru organele fiscale.

Printre principiile generale de conduită în administrarea creanţelor fiscale, care sunt aplicabile relației dintre contribuabil/plătitor și organelor fiscale, putem să indicăm următoarele:

Principiul legalităţii

Creanţele fiscale şi obligaţiile corespunzătoare ale contribuabilului/plătitorului sunt cele prevăzute de lege. Procedura de administrare a creanțelor fiscale se desfășoară în conformitate cu dispozițiile legii, iar organul fiscal are obligația de a asigura respectarea dispozițiilor legale privind realizarea drepturilor și obligațiilor contribuabilului/plătitorului sau ale altor persoane implicate în procedură.

Aplicarea unitară a legislaţiei

Organul fiscal este obligat să aplice unitar prevederile legislației fiscale pe teritoriul României, urmărind stabilirea corectă a creanțelor fiscale.

Exercitarea dreptului de apreciere

Organul fiscal este îndreptățit să aprecieze, în limitele atribuțiilor și competențelor ce îi revin, relevanța stărilor de fapt fiscale prin utilizarea mijloacelor de probă prevăzute de lege și să adopte soluția întemeiată pe prevederile legale, precum și pe constatări complete asupra tuturor împrejurărilor edificatoare în cauză raportat la momentul luării unei decizii. În exercitarea dreptului său de apreciere, organul fiscal trebuie să ia în considerare opinia emisă în scris de organul fiscal competent respectivului contribuabil/plătitor în cadrul activității de asistență și îndrumare a contribuabililor/plătitorilor, precum și soluția adoptată de organul fiscal în cadrul unui act administrativ fiscal sau de instanța judecătorească, printr-o hotărâre definitivă, emisă anterior, pentru situații de fapt similare la același contribuabil/plătitor. În situația în care organul fiscal constată că există diferențe între starea de fapt fiscală a contribuabilului/plătitorului și informațiile avute în vedere la emiterea unei opinii scrise sau a unui act administrativ fiscal la același contribuabil/plătitor, organul fiscal are dreptul să consemneze constatările în conformitate cu situația fiscală reală și cu legislația fiscală și are obligația să menționeze în scris motivele pentru care nu ia în considerare opinia prealabilă.

Rezonabilitate și echitate

Organul fiscal își exercită dreptul de apreciere în limitele rezonabilității și echității, asigurând o proporție justă între scopul urmărit și mijloacele utilizate pentru atingerea acestuia. Ori de câte ori organul fiscal trebuie să stabilească un termen pentru exercitarea unui drept sau îndeplinirea unei obligații de către contribuabil/plătitor, acesta trebuie să fie rezonabil, pentru a da posibilitatea contribuabilului/plătitorului să își exercite dreptul sau să își îndeplinească obligația. Termenul poate fi prelungit, pentru motive justificate, cu acordul conducătorului organului fiscal.

Rolul activ

În desfăşurarea unei proceduri de administrare a creanţelor fiscale, organul fiscal înştiinţează contribuabilul/plătitorul asupra drepturilor şi obligaţiilor prevăzute de lege ce îi revin acestuia în desfăşurarea procedurii. Organul fiscal are obligaţia să examineze starea de fapt în mod obiectiv şi în limitele stabilite de lege, precum şi să îndrume contribuabilul/plătitorul în aplicarea prevederilor legislaţiei fiscale, în îndeplinirea obligaţiilor şi exercitarea drepturilor sale, ca urmare a solicitării contribuabilului/plătitorului sau din iniţiativa organului fiscal, după caz. Organul fiscal este îndreptăţit să examineze, din oficiu, starea de fapt, să obţină şi să utilizeze toate informaţiile şi documentele necesare pentru determinarea corectă a situaţiei fiscale a contribuabilului/plătitorului. În analiza efectuată, organul fiscal este obligat să identifice şi să ia în considerare toate circumstanţele edificatoare fiecărui caz în parte. Organul fiscal decide asupra felului și volumului examinărilor, în funcție de circumstanțele fiecărui caz în

parte și de limitele prevăzute de lege.

Limba oficială în administrația fiscală

Limba oficială în administrația fiscală este limba română. Dacă la organul fiscal se depun petiții, documente justificative, certificate sau alte înscrisuri într-o limbă străină, organul fiscal solicită ca acestea să fie însoțite de traduceri în limba română certificate de traducători autorizați de Ministerul Justiției, în condițiile legii. Dacă la organul fiscal se depun petiții, documente justificative, certificate sau alte înscrisuri într-o limbă străină, pentru care nu există traducători autorizați potrivit art. 8 alin. (2) C.proc.fisc., organul fiscal solicită ca acestea să fie însoțite de traduceri în limba română efectuate sau certificate de o ambasadă/oficiu consular al statului în a cărui limbă oficială a fost emis documentul respectiv.

Folosirea limbii materne

În unităţile administrativ-teritoriale în care cetăţenii aparţinând minorităţilor naţionale au o pondere de peste 20% din numărul locuitorilor, autorităţile administraţiei publice locale, instituţiile publice aflate în subordinea acestora, precum şi serviciile publice deconcentrate asigură folosirea, în raporturile cu aceştia, şi a limbii materne, în conformitate cu prevederile Constituţiei, ale Legii administrației publice locale şi ale tratatelor internaţionale la care România este parte.

Dreptul de a fi ascultat

Înaintea luării deciziei, organul fiscal este obligat să asigure contribuabilului/plătitorului posibilitatea de a-şi

exprima punctul de vedere cu privire la faptele şi împrejurările relevante în luarea deciziei. Organul fiscal nu este obligat să aplice această procedură când: a) întârzierea în luarea deciziei determină un pericol pentru constatarea situaţiei fiscale reale privind executarea obligaţiilor contribuabilului/plătitorului sau pentru luarea altor măsuri prevăzute de lege; b) cuantumul creanţelor fiscale urmează să se modifice cu mai puţin de 10% din valoarea creanţei fiscale stabilite anterior; c) se acceptă informaţiile prezentate de contribuabil/plătitor, pe care acesta le-a dat într-o declaraţie sau într-o cerere; d) urmează să se ia măsuri de executare silită; e) urmează să se emită deciziile referitoare la obligaţiile fiscale accesorii. Audierea se consideră îndeplinită în următoarele situaţii: a) contribuabilul/plătitorul refuză explicit să se prezinte la termenul stabilit de organul fiscal în vederea audierii; b) contribuabilul/plătitorul nu se prezintă, din orice motiv, la două termene consecutive stabilite de organul fiscal în vederea audierii. Excepţia lipsei audierii poate fi invocată de contribuabil/plătitor odată cu formularea contestaţiei depuse potrivit Codului de procedură fiscală.

Obligația de cooperare

Contribuabilul/Plătitorul este obligat să coopereze cu organul fiscal în vederea determinării stării de fapt fiscale, prin prezentarea faptelor cunoscute de către acesta, în întregime, conform realităţii, şi prin indicarea mijloacelor doveditoare care îi sunt cunoscute, cu respectarea prevederilor în materie penală şi procesual penală. Contribuabilul/Plătitorul este obligat să întreprindă măsurile în vederea procurării mijloacelor doveditoare necesare, prin utilizarea tuturor posibilităţilor ce îi stau la dispoziţie.

Secretul fiscal

Personalul din cadrul organului fiscal este obligat să păstreze secretul asupra informaţiilor de care a luat cunoştinţă ca urmare a exercitării atribuţiilor de serviciu. În categoria informaţiilor de natura celor considerate a fi secret fiscal intră datele referitoare la contribuabil/plătitor, cum ar fi: datele de identificare, natura şi cuantumul obligaţiilor fiscale, natura, sursa şi cuantumul veniturilor, natura, sursa şi valoarea bunurilor, plăţi, conturi, rulaje, transferuri de numerar, solduri, încasări, deduceri, credite, datorii, valoarea patrimoniului net sau orice fel de informaţii obţinute din declaraţii ori documente prezentate de către contribuabil/plătitor sau terţi. Organul fiscal poate transmite informaţiile pe care le deţine unor autorități publice în scopul îndeplinirii obligaţiilor prevăzute de lege, în cazuri prevăzute expres de lege. Autoritatea care primeşte informaţii fiscale este obligată să păstreze secretul asupra informaţiilor primite. Organul fiscal poate aduce la cunoştinţă publică informaţiile pe care le deţine: a) ori de câte ori informaţiile sunt calificate de lege ca fiind publice; b) ori de câte ori, prin acte administrative sau prin hotărâri judecătoreşti, definitive, se constată încălcări ale obligaţiilor prevăzute de legislaţia fiscală.

Buna-credință

Relaţiile dintre contribuabil/plătitor şi organul fiscal trebuie să fie fundamentate pe bună-credinţă. Contribuabilul/Plătitorul trebuie să îşi îndeplinească obligaţiile şi să îşi exercite drepturile potrivit scopului în vederea căruia au fost recunoscute de lege şi să declare corect datele şi informaţiile privitoare la obligaţiile fiscale datorate. Organul fiscal trebuie să respecte

drepturile contribuabilului/plătitorului în fiecare procedură de administrare a creanţelor fiscale aflată în derulare. Buna-credinţă a contribuabililor se prezumă până când organul fiscal dovedeşte contrariul.

Ca o concluzie, este rolul și obligația statului, care este reprezentat de Ministerul Finanțelor Publice, prin organele fiscale, care, potrivit Codului de procedură fiscală, sunt reprezentate de către Agenția Națională de Administrare Fiscală și unitățile subordonate acesteia, precum și de compartimentele de specialitate ale autorităților administrației publice locale, ce au competență generală privind administrarea creanțelor fiscale, exercitarea controlului și emiterea normelor de aplicare a prevederilor legale în materie fiscală, să depună toate diligențele pentru realizarea și îndeplinirea obligațiilor legale prevăzute de lege, respectiv să stabilească norme de aplicare a legii clare, să nu stea în pasivitate în ceea ce privește stabilirea și individualizarea obligațiilor fiscale datorate de către contribuabil bugetului statului. În concret, să aibă un rol activ, astfel cum prevede legea, respectiv organul fiscal să înștiințeze contribuabilul asupra drepturilor și obligațiilor ce îi revin în desfășurarea procedurii potrivit legii fiscale și să acționeze cu bună-credință.

Deopotrivă, cetățenii au obligația constituțională de a contribui prin taxe și impozite, fără a sta, de asemenea, în pasivitate și a nu își achita datoriile față de stat, care, numai prin alimentarea ritmică cu sumele provenite din taxe și impozite, va putea respecta și realiza celelalte drepturi constituționale ale cetățenilor. Într-adevăr, legiuitorul este în drept să stabilească impozite pentru a alimenta în mod constant și ritmic bugetul de stat, însă trebuie să manifeste o deosebită atenție atunci când stabilește nu numai materia impozabilă, modul concret de calcul al sarcinii fiscale, ci și contribuabilul.

Acest articol este editorialul numărului 5/2019 al revistei Tax Magazine.

Tax Magazine nr. 6 Noiembrie-Decembrie 2019

- **Luisiana Dobrinescu**
  Concluzii pe final de 2019
  Evoluții fiscale recente
- **Valentin Milanovici, Alexandru Manea**
  Vor apărea noi obligații de raportare în materie de prețuri de transfer?
- **Ramona Jurubiță, Vladimir Zoican**
  Baza de impozitare a TVA și prețurile de transfer
- **Horațiu Sasu**
  Fraudă la care beneficiarul nu a participat: efecte asupra deducerii TVA
- **Andrei Iancu**
  Dispoziția de măsuri – act administrativ pur sau cenușăreasa actelor administrative fiscale?
- **Luciana Rainov, Flavia Pop**
  Contribuabilul versus „Sistemul”
- **Alexandru Stănoiu**
  Rezolvarea unei probleme sau doar mascarea ei. Considerații despre procedura de cesionare a creanțelor bugetare din cadrul procedurilor de insolvență – OPANAF nr. 942/2019
- **Andrei Ștefănescu**
  Obligația de emitere bonului fiscal în cazul avansului pentru un bun viitor
- **Cristina Oneț**

Despre actele emise de organele fiscale

- **Ioniță Cochințu**
  Incidența dreptului european în contextul organizării finanțelor publice naționale și al construcției bugetului public național
- **Jurisprudență fiscală națională**
  Viorel Terzea – Sinteză de jurisprudență fiscală națională
- **Jurisprudența fiscală a instanțelor europene**
  Sinteza hotărârilor în materie fiscală pronunțate de Curtea de Justiție a Uniunii Europene în perioada noiembrie-decembrie 2019

REMEDIILE RAPIDE IN DOMENIUL TVA CU APLICABILITATE DE LA 1 IANUARIE 2020

CONTEXT

Începând cu 1 ianuarie 2020 vor intra în vigoare Directiva 2018/1910, Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/1912 și Regulamentul (UE) 2018/1909, un pachet de modificări legislative în materia TVA, supranumit „Remediile Rapide 2020” ce vine în contextul angajamentului de a stabili un sistem definitiv de TVA și de a aduce un grad mai ridicat de armonizare a tratamentului fiscal la nivelul statelor membre. În concret, Remediile Rapide 2020 implementează modificări semnificative cu privire la (i) scutirea de TVA pentru livrări intracomunitare de bunuri, (ii) operațiunile în lanț și (iii) stocurile la dispoziția clienților.

SCUTIREA DE TVA PENTRU LIVRĂRI INTRACOMUNITARE

Remediile Rapide 2020 aduc modificări semnificative în ceea ce privește condițiile de bază pentru aplicarea scutirii pentru livrări intracomunitare în statul membru din care sunt expediate bunurile:

- Indicarea numărului de identificare în scopuri de TVA atribuit în alt stat membru beneficiarului devine o condiție de fond (anterior aceasta fiind doar o condiție de formă).
- Scutirea de TVA este condiționată de respectarea obligației de a declara operațiunea în declarația recapitulativă. Remediile Rapide 2020 aduc modificări semnificative în ceea ce privește condițiile de bază pentru aplicarea scutirii pentru livrări intracomunitare în statul membru din care sunt expediate bunurile:

Mai mult, se stabilesc reguli noi în ceea ce privește dovada transportului dintr-un stat membru către o destinație în afara teritoriului său.

În acest sens, Regulamentul 2018/1912 introduce două categorii de documente relevante pentru justificarea scutirii de TVA pentru livrările intracomunitare de bunuri:

A. documente referitoare la expedierea sau transportul bunurilor (precum un document CMR semnat, scrisoare de trăsură semnată, conosament, factură de transport aerian de mărfuri, factură de la transportatorul bunurilor);

B. documente de tipul:

- Poliță de asigurare sau documente care să ateste plata pentru expedierea / transportul bunurilor;
- Documentele oficiale care să ateste sosirea bunurilor în statul membru de destinație;
- Chitanță eliberată de antrepozitar. fie cel puțin două dovezi din categoria A; fie două dovezi, una din

categoria A și una din categoria B; fie cel puțin două dovezi din categoria A; fie două dovezi, una din categoria A și una din categoria B; (aceste dovezi fiind emise de două părți diferite care sunt independente atât una de alta cât și de vânzător și de cumpărător

Astfel, scutirea de TVA pentru livrări intracomunitare de bunuri va fi mai dificil de aplicat, de la 1 ianuarie 2020 fiind introduse condiții de fond cât și de formă mai stricte (contribuabilii trebuind să respecte cerințe suplimentare față de cele reglementate în prezent prin Ordinul 103/2016.

OPERAȚIUNILE ÎN LANȚ

În cazul operațiunilor în lanț (livrări succesive de bunuri care fac obiectul unui singur transport intracomunitar – e.g. operațiunile triunghiulare) se stabilesc reguli în vederea atribuirii transportului unei singure livrări din lanț:

- ca regulă de bază, expedierea sau transportul este atribuit livrării efectuate către operatorul intermediar.
- prin excepție, în cazul în care operatorul intermediar a comunicat furnizorului codul de TVA din același stat membru din care sunt expediate sau transportate bunurile, transportul va fi atribuit livrării efectuate de către operatorul intermediar

Stocurile la dispoziția clientului se referă la situația în care, în momentul transportului bunurilor către alt stat membru, furnizorul cunoaște deja identitatea persoanei care achiziționează bunurile și căreia îi vor fi furnizate aceste bunuri într-un stadiu ulterior. În condițiile în care în prezent situația dă naștere unei (i) operațiuni considerate livrare intracomunitară în statul membru de plecare a bunurilor, unei (ii) operațiuni considerate achiziție intracomunitară în statul membru de destinație, urmată de (iii) o livrare locală în statul de destinație, Remediile

Rapide stabilesc:

- condițiile în care asemenea situație va genera numai o livrare scutită în statul membru de plecare și o achiziție intracomunitară în statul membru de destinație (fără a mai genera o livrare locală – de regulă, taxabilă – în statul de destinație);
- reguli clare în ceea ce privește obligația de a evidenția aceste operațiuni în Registrul stocurilor la dispoziția clientului.

Prin aceste măsuri, pentru situația stocurilor la dispoziția clientului se implementează la nivelul tuturor statelor membre un tratament comun, similar, dar nu identic măsurilor de simplificare deja aplicabile în România conform Ordinului 4120/2015. Deși Directiva 2018/1910 (cu modificările de bază privind condițiile de fond pentru scutirea intracomunitară de bunuri, operațiunile în lanț și stocurile la dispoziția clientului) trebuia transpusă în legislația statelor membre până la 31 decembrie 2019, în momentul de față nu a fost publicat un proiect de lege cu privire la transpunerea acesteia în legislația internă. Prevederile Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2018/1912 și Regulamentului (UE) 2018/1909 (cu privire la dovada transportului pentru aplicarea scutirii aferente livrării intracomunitare de bunuri) se aplică în mod direct în statele membre, nefiind necesară transpunerea în legislația internă.

Tax Magazine nr. 5 Septembrie-Octombrie 2019

- **Ioniță Cochințu**

Principii de conduită care trebuie să guverneze relațiile dintre contribuabili și organele fiscale
Evoluții fiscale recente

- **Monica Iordache, Gabriela Badea**
  Taxarea economiei digitale. Propunerea OCDE privind o abordare unitară
- **Medeea Popescu, Cristiana Provian**
  Cazuri în care dubla impunere a veniturilor persoanelor fizice ar fi putut fi evitată
- **Tudor Vidrean-Căpușan**
  Reflecții cu privire la taxele vamale aplicate de către UE în baza acordurilor de asociere
- **Ramona Jurubiță, Raluca-Loredana Udroiu**
  Impactul valorii în vamă în baza de impozitare a TVA în cazul importului de bunuri
- **Mihaela Mitroi**
  Saga transparentizării continuă. Noi raportări pentru tranzacțiile transfrontaliere
- **Cristina Oneț**
  Restructurarea creanţelor bugetare reglementată prin O.G. nr. 6/2019 versus eşalonarea la plata creanţelor fiscale reglementată prin Codul de procedură fiscală
- **Jurisprudență fiscală națională**
  Alin Văsonan – Sinteză de jurisprudență fiscală națională
- **Jurisprudența fiscală a instanțelor europene**
  Sinteza hotărârilor în materie fiscală pronunțate de Curtea de Justiție a Uniunii Europene în perioada Septembrie-Octombrie 2019

Taxele de mediu pot fi un stimulent pentru reducerea poluării

Autor: Laura Ciobanu, Manager, Schimbări Climatice și Sustenabilitate, EY România

Influența negativă a dezvoltării economice asupra mediului înconjurător este un fapt recunoscut de multă vreme. Pe fondul multiplelor provocări generate de necesitatea protejării mediului, guvernele se confruntă acum cu o presiune tot mai mare de a identifica noi modalități de diminuare a impactului activităților antropice asupra mediului, fără a afecta însă creșterea economică. Este de la sine înțeles că influența acestor măsuri se va reflecta asupra activității producătorilor.

Materialele plastice au devenit o preocupare majoră și o prioritate pentru Uniunea Europeana (UE), având în vedere că se produc din ce în ce mai multe produse din plastic. De exemplu, în 2016 au fost produse aproximativ 60 milioane de tone plastic la nivelul UE, potrivit *Plastics Europe*, de 20 de ori mai mult decât în anii ’60. Din cantitatea totală, aproape 40% constă în ambalaje din plastic. Este important de menționat că aceste valori nu includ și fibrele din PET, ceea ce ar presupune o majorare semnificativă a cantităților finale.

Deși rata de reciclare a ambalajelor din plastic a crescut la nivelul întregii Uniuni Europene, la aproape 41% în 2016, trebuie să ținem cont că producția de plastic crește și ea

într-un ritm alarmant.

În acest context, taxele de mediu joacă un rol important și reprezintă un instrument util în creșterea gradului de conștientizare în rândul companiilor, dar și al populației, care trebuie să țină seama de impactul asupra mediului și, de asemenea, să înțeleagă cum se traduc în costuri activitățile sau comportamentele lor.

Drept urmare, în multe țări, nivelul taxelor percepute tuturor companiilor care plasează ambalaje pe piața națională este destul de ridicat. Aceste tipuri de taxe fac să crească prețul produselor finite, dar reprezintă și un stimulent pentru:

- Creșterea performanțelor în materie de inovare: companiile trebuie să dezvolte noi tipuri de ambalaje, produse din materiale mai rezistente, care pot fi reparate mai ușor și care pot fi reutilizate. Un beneficiu suplimentar al folosirii ambalajelor reutilizabile este faptul că taxele de mediu se plătesc o singură dată, și nu la fiecare introducere pe piață a ambalajului respectiv;
- Optimizarea modului în care sunt ambalate mărfurile, precum și optimizarea formei ambalajului, astfel încât consumul de materiale/materii prime să fie redus;
- Încurajarea companiilor să conceapă și să utilizeze ambalaje din plastic care să fie mai ușor de reciclat, astfel încât să se promoveze dezvoltarea de ambalaje mai durabile;
- Îmbunătățirea colectării separate a deșeurilor pentru a asigura o mai bună calitate a resurselor utilizate în industria de reciclare.

Astfel, se remarcă tendința de adoptare cât mai largă a conceptului de economie circulară, în care se pune un accent major pe reutilizarea și reciclarea produselor și a materialelor, în detrimentul eliminării acestora. Având în vedere acest lucru, dar și faptul că până în 2030 toate

ambalajele din plastic plasate pe piața UE trebuie să fie reutilizabile sau reciclabile, acesta este cel mai potrivit moment pentru companii să înceapă să inoveze cu adevărat, să își regândească strategia, iar protecția mediului să reprezinte unul dintre pilonii principali în tranziția către un model de business sustenabil.

Putem remarca și în rândul societăților din România un interes în creștere față de diverse soluții adaptate la cerințele economiei circulare. Un exemplu ar fi logistica inversă prin care societățile pot adopta, de pildă, politici de returnare care să permită consumatorilor să se debaraseze de produsele vechi, atunci când achiziționează altele noi. În acest fel, se pot reutiliza sau recicla atât materialele conținute în produs, cât și ambalajele acestora, după ce durata de utilizare a produsului s-a încheiat. Totodată, acest demers ar putea oferi și opțiunea ca nu doar produsele uzate, ci și piesele de schimb sau componentele să poată fi returnate, pentru a merge către remanufacturare, reparare sau reciclare, în funcție de cea mai potrivită soluție.

O altă oportunitate este legată de înlocuirea materialelor din plastic de unică folosință, dată fiind adoptarea de către Parlamentul European a Directivei privind produsele din plastic de unică folosință. În acest context, până în 2021 vor fi interzise farfuriile, tacâmurile de unică folosință, paiele pentru băuturi, bețișoarele pentru urechi și altele. Prin urmare, companiile nu au stat prea mult pe gânduri și au început să vină cu alternative la ambalajele tradiționale din plastic, cum ar fi cele fabricate din amidon de porumb sau din trestie de zahăr.

Este adevărat că, pe termen scurt, tranziția către un model de business sustenabil poate părea mai puțin profitabilă. Pe termen lung însă, studiile economice au demonstrat că sustenabilitatea va determina o creștere a eficienței proceselor, ce se va traduce ulterior printr-o reducere de costuri. În plus, orientarea către aceste noi soluții vine și

cu beneficii privind reducerea poluării, mai puține deșeuri generate și un impact pozitiv asupra vieții omului și asupra mediului. Totodată, este important de menționat și faptul că aceste eforturi ar putea fi finanțate prin fondurile de cercetare ale UE.

Așadar, putem afirma că taxele de mediu pot avea un rol pozitiv în încurajarea companiilor, organizațiilor, dar și a consumatorilor finali să își schimbe comportamentul. Astfel, acestea pot reprezenta nu numai un instrument de taxare, ci și o pârghie economică cu un rol semnificativ în soluționarea problemelor de mediu și în reducerea impactului negativ asupra mediului înconjurător.

Studiul EY: Incertitudinea în mediul fiscal internațional și realitățile românești

- **79% din respondenții studiului EY descriu mediul fiscal internațional ca 'incert'**
- **82% s-au confruntat cu controverse în domeniul prețurilor de transfer în ultimii 3 ani**
- **40% din respondenți au înregistrat situații de dublă impunere ca urmare a ajustărilor în domeniul prețurilor de transfer**

Schimbările accelerate din mediul fiscal internațional provocate atât de reformele fiscale din toată lumea, cât și de inițiative precum efortul de digitalizare al OCDE, au condus la o incertitudine fără precedent în rândul directorilor executivi din domeniul fiscal de la nivel global, conform studiului EY *"Transfer Pricing and International Tax Survey 2019"*, în cadrul căruia au fost intervievate peste 700 de persoane cu funcții de conducere în domeniul fiscalității și al prețurilor de transfer.

Studiul EY acoperă o gamă largă de tendințe și aspecte încadrate în trei domenii principale: prețuri de transfer, controverse în domeniul fiscal și reforma fiscală globală. Conform concluziilor, aproape opt din zece respondenți (79%) descriu mediul fiscal internațional din prezent drept „incert", iar 42% îl definesc drept „foarte incert" sau „extrem de incert".

Prețuri de transfer: creșterea controverselor fiscale

În cadrul studiului EY, 82% dintre respondenții de la nivel global au declarat că s-au confruntat cu controverse în ceea ce privește prețurile de transfer în ultimii 3 ani, 40% dintre aceștia spunând că ajustările rezultate au condus la dublă impunere.

La nivelul României, s-a observat în ultimii ani o intensificare a numărului de inspecții derulate de ANAF în domeniul prețurilor de transfer (a se considera și "Operațiunea Iceberg" lansată de ANAF în 2019) și o creștere a

numărului de controverse fiscale generate de ajustările de prețuri de transfer efectuate de ANAF.

Potrivit lui Adrian Rus, Liderul Departamentului de Prețuri de Transfer al EY România, "*Creșterea volumului de informații disponibile autorităților fiscale de la nivel internațional și a schimburilor de informații între autorități va conduce, în perioada următoare, la o creștere și mai mare a numărului și a complexității controalelor de prețuri de transfer și, implicit, a situațiilor de dublă impunere, inclusiv în România*".

La nivel global, cele mai importante teme de controversă fiscală în domeniul prețurilor de transfer continuă să fie prețurile de transfer pentru bunuri (64%) și serviciile financiare intra-grup (41%). În ceea ce privește România, experiența EY din controalele derulate de ANAF în ultimii ani arată că, deși nu există o predilecție spre investigarea anumitor tranzacții cu părți afiliate, o mare parte din numărul ajustărilor se referă la prețurile de transfer pentru bunuri, confirmând astfel evoluția internațională.

În perioada următoare, respondenții nu se așteaptă la schimbări semnificative în ceea ce privește interesul autorităților în cadrul inspecțiilor fiscale, cu două excepții notabile: controversele legate de proprietatea intelectuală (49% dintre respondenți) și controversele privind sediile permanente (39% dintre respondenți).

Și în România, controalele derulate de ANAF au vizat în ultima perioadă și aspecte legate de tranzacții ce implică proprietatea intelectuală (mărci, brevete, drepturi de autor, know-how etc.) acoperind diverse subiecte, cum ar fi necesitatea și beneficiile aferente acestor tranzacții precum și nivelul de piață al respectivelor onorarii.

Un alt subiect din ce în ce mai des abordat în inspecțiile derulate de ANAF se referă la sediile permanente și sediile

fixe, vizând existența sau nu în România a acestor sedii din perspectiva TVA, precum și modul de alocare a profiturilor între companii mamă și sedii permanente din România.

Instrumentele pe care le au la dispoziție contribuabilii pentru prevenirea sau soluționarea disputelor din zona prețurilor de transfer

Soluțiile pe care le au la dispoziție contribuabilii sunt variate: pe de-o parte cele proactive (cum ar fi obținerea unui acord de preț în avans sau a unei soluții fiscale individuale anticipate, dar mai ales identificarea și documentarea corespunzătoare a tranzacțiilor intra-grup), și pe de altă parte cele reactive (accesarea procedurii acordului amiabil și arbitrajul, contestația fiscală și demararea unui litigiu în fața instanțelor de judecată naționale).

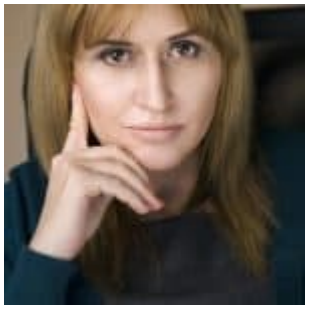
În privința utilizării acordurilor de preț în avans, studiul EY arată că, la nivel global, 43% dintre companii declară că, pe viitor, cel mai probabil vor utiliza un acord de preț în avans. La nivelul României constatăm o creștere continuă a interesului companiilor în utilizarea acordurilor de preț în avans ca mijloc pentru prevenirea disputelor în materie de prețuri de transfer.

„La nivel global, directorii executivi se arată ceva mai satisfăcuți de experiența litigiilor fiscale domestice în comparație cu procedura acordului amiabil. Astfel, 20% din companii au sesizat instanța de judecată în ultimii 3 ani cu un caz privind prețurile de transfer și doar 25% au fost satisfăcute de modul de finalizare a litigiului, în timp ce 42% s-au declarat nemulțumite de rezultatul obținut. În România, crearea unei categorii distincte de experți judiciari specializați în aria prețurilor de transfer și numărul ridicat de soluții favorabile în acest domeniu, într-o țară care nu are instanțe specializate în materie de taxe și impozite, arată că s-au făcut pași importanți în această materie”, conchide Emanuel Băncilă, Liderul Departamentului de Politici

și Controverse fiscale, EY România.

Invitație la conformare voluntară sau ultima șansă de evitare a impozitării cu 16%

Autori:

***Mihaela Mitroi**, Partener, Asistență Fiscală și Juridică, EY România, lider al activității de consultanță fiscală și juridică în clusterul de Sud al regiunii EY Europa Centrală și de Sud-Est și Asia Centrală (CESA)*

***Corina Mîndoiu**, Partener Asociat, Asistență Fiscală și Juridică, EY România*

În ultima perioadă, contribuabilii sunt din ce în ce mai des subiectul controalelor fiscale, mai mult de 500 de persoane fizice fiind verificate de la începutul anului 2018 până în prezent.

Atât contextul socio-politic local, cât și cel internațional vin constant cu noi elemente în vederea reglementării acestui domeniu. Iar autoritățile din România au în plan dezvoltarea

unei aplicații care să permită identificarea mult mai rapidă a persoanelor fizice cu risc fiscal ridicat.

Există o multitudine de reforme internaționale privind obligația instituțiilor financiare de raportare către autorități a informațiilor referitoare la rezidenții proprii, iar la nivelul Uniunii Europene au fost elaborate diverse directive privind schimbul automat de informații între autoritățile fiscale, cooperarea administrativă în ceea ce privește accesul autorităților fiscale la informațiile privind combaterea spălării banilor etc.

În scopul verificării persoanelor fizice, a fost înființată, în anul 2011, Direcția Generală Control Venituri Persoane Fizice. De asemenea, potrivit unui prim proces de selecție stabilit de această Direcție, următoarele persoane fizice pot deveni subiect de control: asociați/acționari care au împrumutat firme cu cel puțin 200.000 lei; persoane fizice ce achiziționează bunuri sau imobile în valoare de cel puțin 70.000 euro; persoane fizice ce dețin depozite bancare de cel puțin 150.000 lei/an; persoane fizice care au cumpărat autoturisme în valoare de cel puțin 25.000 euro.

Prin urmare, presiunea pe declararea veniturilor persoanelor fizice este foarte mare, autoritățile având la dispoziție instrumentele necesare pentru a le verifica. În eventualitatea în care veniturile nu pot fi justificate de către contribuabilii vizați, atunci acestea vor fi impozitate cu 16%.

Totuși, Ordonanța Guvernului nr. 6/2019 din 31 iulie 2019, privind instituirea unor facilități fiscale, recent publicată, încurajează din punctul nostru de vedere conformarea voluntară a persoanelor fizice. Concret, persoanele fizice care la data de 31 decembrie 2018 ar avea obligații principale restante administrate de ANAF pot beneficia de anularea dobânzilor, a penalităților și tuturor accesoriilor aferente acestor datorii principale. Atenție, însă, orice demers din partea persoanei

fizice în acest sens trebuie realizat până la data de 15 decembrie 2019. Procedura de aplicare a acestei Ordonanțe, care trebuia să fie aprobată în termen de 30 zile de la data intrării în vigoare a acesteia, a fost, până la urmă, aprobată prin Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr. 3126/2019, în vigoare din data de 27 septembrie 2019.

De asemenea, acum câteva zile, ANAF a emis un document denumit „ Anularea unor obligații accesorii Ordonanței Guvernului nr. 6/2019”, care explică condițiile și procedura de urmat pentru anularea accesoriilor.

Pentru persoanele fizice, care nu și-au declarat veniturile, ar fi recomandat să le declare acum, până la termenul de 15 decembrie, pentru a intra sub incidența Ordonanței, întrucât șansele de a asista în viitor la o nouă Ordonanță care vizează conformarea fiscală sunt reduse. Este clar că acele persoane care amână să-și declare veniturile, în cazul în care sunt identificate și verificate imediat după sfârșitul anului 2019, vor suporta rigorile legii fără a beneficia de vreo ”ofertă” financiară din partea ANAF.